

Tilsvarende vil gælde, hvis den gensplejsede egenskab ved videre forædling, for eksempel ved cellehybridisering, overføres på tværs af artsgrænserne. Her kan spredning af resistens over for ukrudtsmidler anføres som eksempel på et muligt miljømæssigt problem.

Tilsvarende forhold vil endvidere gælde for gensplejsede mikroorganismer og i et nærmere bestemt omfang også for dyr.

Ved organismer forstås i denne lov enhver organisme, hvad enten det drejer sig om encellede eller flercellede komplicerede, udviklingsmæssigt højststående organismer. I lovens forstand vil organismer bl.a. være planter, dyr samt mikroorganismer, herunder virus. Ved en organisme kan forstås ethvert levende væsen, hvilket her vil betyde formeringsdygtige eller biologisk aktive.

Lovens definition på gensplejsning omhandler ikke den såkaldte selvkloning, hvor der alene sker en omflytning af en organismes eller celledes egen arvemasse.

Lovens definition på gensplejsning omhandler ligeledes ikke såkaldte deletioner, hvor der fjernes dele af en organismes eller celledes arvemateriale.

Loven omhandler ikke nykombinationer af arvemasse, når dette sker ved sammensætning af to eller flere celler, som ikke i sig selv er gensplejsede (cellehybridisering).

Lovforslaget omhandler endvidere ikke anvendelse af gensplejsning på mennesker. Der vil således ikke inden for denne lovs rammer kunne udføres forskning eller forsøg med anvendelse af gensplejsning på mennesker. Såvel de etiske som de sundhedsmæssige aspekter af genteknologisk diagnostik, af genterapi eller af anden manipulation med og ændring af den menneskelige arvemasse i medicinsk sammenhæng falder uden for denne lovs rammer. Disse forhold hører under indenrigsministeriets ressort og er omhandlet af lovforslag (L 91) om lov om oprettelse af et etisk råd og regulering af visse bio-medicinske forsøg.

Lovforslaget omhandler endvidere ikke beskyttelse af arbejdsmiljøet, som reguleres af lov om arbejdsmiljø (lov nr. 681 af 23. december 1975). Da miljøministeriets opgaver efter dette lovforslag hænger snævert sammen med arbejdsministeriets opgaver efter lov om arbejdsmiljø, vil der mellem disse to myndigheder blive etableret et nært samarbejde om de opgaver, der skal varetages overfor de enkelte forsknings- og produktionsvirksomheder.

Bestemmelsen i stk. 3 opregner de hovedprincipper, som skal lægges til grund ved administrationen af loven.

Med gensplejsning står man overfor en ny, avanceret bioteknologisk metode, som på en hidtil ukendt måde målrettet kan udvikle organismer med egenskaber, som findes specielt ønskelige. Det bliver hermed muligt bevidst at ændre på en levende organismes egenskaber, således at den får en evne til f.eks. at producere stoffer, som den fra naturens hånd ikke har haft. Det er f.eks. blevet muligt at give bagegær evne til at fremstille insulin, selv om det ikke nogen sinde har været en naturlig egenskab ved bagegær.

Sådanne tekniske muligheder åbner perspektiver, der nødvendiggør en nærmere vurdering af, om der kan blive tale om uønskede virkninger for den menneskelige sundhed, miljøet eller naturen. Gensplejsede organismer og celler er fremmede i vores verden, og der er ikke knyttet noget erfaringsgrundlag til deres anvendelse. Dette betyder, at det er nødvendigt med vurdering af de eventuelle risici i de enkelte sager.

Ved produktion må det klarlægges, hvorledes gensplejsede organismer, der f.eks. udledes med spildevandet, påvirker det økologiske system. Tilsvarende gælder, når en gensplejset organisme eller celle bevidst udsættes i naturen, og den er konstrueret til at udføre et »arbejde« der. Der kan eksempelvis være tale om bakterier, der skal anvendes til nedbrydning af affaldsstoffer i spildevand, eller gensplejsede planter, der er særlig modstandsdygtige overfor sygdomme. Hvis man fremstiller og udsætter sådanne organismer m.v., må man undersøge og vurdere, om de vil være i stand til at udkonkurrere andre organismer og dermed forrykke den økologiske balance.

Ligeledes er det i forbindelse med levnedsmidler af stor betydning at vurdere, om produktion af levnedsmidler ved gensplejsning f.eks. kan påvirke madens indhold af uønskede stoffer.

Administrationen af loven må samtidig ikke lægge unødige bånd på en teknologisk udvikling, der rigtigt anvendt, vil kunne bidrage til løsning af en række af det moderne samfunds alvorlige miljø- og forsyningsproblemer. Det understreges derfor i lovforslaget, at der ved administrationen skal tages hensyn til fremme af den samfundsgavnligt anvendelse af teknologien.

Til § 2

Bestemmelsen tilsigter at undgå overflødige gentagelser i lovtæksten og indebærer, at lovens bestemmelser om gensplejsede organismer og celler også finder anvendelse, hvor sådanne celler, orga-